«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΓ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1936 Ἀριθ. 1252

ΛΗΣΜΟΝΕΙ ΟΛΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ!

Δύο ἐκ τῶν ἱερῶν τῆς Ἁγίας Γραφῆς συγγραφέων, ὁ σοφὸς Σολομῶν καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος, παραβάλλουν τὸν ἄφρονα, ὁ ὁποῖος ἐπανέρχεται «ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν», πρὸς τὸν κύνα, ὁ ὁποῖος ἐπιστρέφει εἰς τὸν ἔμετόν του. Τὸν ἄφρονα λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν. Καὶ ὑποσημαίνει λοιπόν, ὅτι ὑπάρχουν περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας καὶ ὁ ἄφρων μεταμέλεται.

Ὤ! ναί. Εἶνε τόσον πικρὰ ἡ ἁμαρτία καὶ τόσον βαρεῖαι αἱ συνέπειαί της, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἄφρων, τοῦ ὁποίου ἡ συνείδησις ἀπεσκληρύνθη, ἔρχονται στιγμαί, κατὰ τὰς ὁποίας μεταμέλεται. Εἴτε ἐπέρχεται πρὸς στιγμὴν κάποιος κόρος, ὁ ὁποῖος τοῦ προκαλεῖ ἀηδίαν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν. Εἴτε ἀφυπνίζεται πρὸς στιγμὴν καὶ διακρίνει τὴν ἄβυσσον εἰς τὴν ὁποίαν κινδυνεύει νὰ ὀλισθήσῃ. Εἴτε τοῦ δημιουργεῖ ἡ ἁμαρτία ἀποτυχίας, ἀνυποληψίαν καὶ ζημίας ὑλικάς. Εἴτε τοῦ κλονίζει τὴν σωματικὴν ὑγείαν καὶ τοῦ γεννᾷ ἀσθενείας ὀδυνηρὰς καὶ ὀλεθρίας. Πολλὰ εἴτε ἠμπορεῖ νὰ σημειωθοῦν, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὸς ὁ ἄφρων κτυπᾷ τὴν κεφαλήν του καὶ μεταμέλεται δι' αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν παρεκτροπήν του. Ἂς μὴ παραδέχεται Θεόν. Καὶ ἂς νομίζῃ, ὅτι ἡ ἠθικὴ εἶνε μία ἁπλῆ σύμβασις, ἡ ὁποία ἠμπορεῖ νὰ συγκαταλεχθῇ εἰς τὰς συνηθείας τῶν ἀνθρώπων.

Φίλε μου· καὶ ὁ στόμαχος τοῦ κυνὸς εἶνε πολὺ δυνατὸς καὶ εἶνε ὡπλισμένος μὲ ὑγρά, τὰ ὁποῖα διαλύουν καὶ αὐτὰ τὰ κόκκαλα. Μ' ὅλα ταῦτα ὑπάρχουν στιγμαί, ποὺ αἰσθάνεται τὸ βάρος τῆς δυσπέπτου τροφῆς καὶ ἀναγκάζεται νὰ τὴν ἐξεμέσῃ. Τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἄφρονα. Ἡ συνείδησίς του εἶνε τόσον πεπωρωμένη, ὥστε διὰ τὴν πλέον εἰδεχθῆ καὶ μαύρην πρᾶξιν ἠμπορεῖ νὰ μὴ δοκιμάσῃ τὴν παραμικρὰν ταραχήν. Ἀλλ' εἶνε πολλάκις τόσον βαρεῖαι αἱ συνέπειαι τῆς ἁμαρτίας, ὥστε καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ λιθίνη καρδία τοῦ ἄφρονος κατεξανίσταται καὶ δοκιμάζει μεταμέλειαν πικράν.....

Ἀλλὰ φεῦ! Εἶνε ἄφρων. Καὶ ἐνῷ τώρα μεταμέλεται, ὅταν μετ' ὀλίγον περάσουν κάπως αἱ πληγαί, ποὺ τοῦ ἔκαμαν τὴν ἁμαρτίαν πικράν, θὰ τὰ ξεχάσῃ ὅλα καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τὸν ἔμετόν του. Θὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν «τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ.... ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν», λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν. Ὁ ταλαίπωρος! Εἶνε κακομαθημένος. Καὶ ἡ ἁμαρτία πλέον τοῦ ἔγινεν ἕξις καὶ συνήθεια. Ἐγκαθιδρύθη μέσα του μὲ ὅλην τὴν δύναμιν καὶ τὴν σφοδρότητα τῆς κακίας. Θὰ ἐπιστρέψῃ λοιπὸν εἰς τὴν ἁμαρτίαν ὄχι ἐξ ἀσθενείας καὶ ἀδυναμίας, κατὰ τῆς ὁποίας παλαίει καὶ ἀντιδρᾷ, καὶ ἡ ὁποία πρὸς στιγμὴν τὸν ξεγελᾷ ἢ τὸν παρασύρει. Θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν του παραδιδόμενος εἰς αὐτὴν μὲ ὅλην τὴν θέλησίν του. Θὰ ἐπιστρέψῃ διὰ νὰ βυθισθῇ ἀκόμη περισσότερον εἰς αὐτὴν καὶ διὰ νὰ τὸν κυριεύσῃ αὕτη μὲ μεγαλειτέραν ὁρμήν.

Ἀναγνῶστά μου, ἐνθυμήσου τὴν παροῦσαν ἀλήθειαν. Ὅταν βλέπῃς ὅτι αἱ παλαιαὶ ἁμαρτίαι ξανατραβοῦν ὁποιονδήποτε ἀπὸ ἡμᾶς καὶ δὲν ἀνθίσταται· ὅταν βλέπῃς νὰ ἐπαναπίπτῃ εἰς αὐτάς, χωρὶς νὰ ἀντιτάσσῃ καμμίαν ἀντίδρασιν καὶ χωρὶς ἔστω καὶ ἐξ ὑστέρου νὰ λαμβάνῃ κανὲν μέτρον, ὅπως ἰατρευθῇ καὶ προλάβῃ τὸ νέον κατρακύλισμα, μάθε ὅτι ὁ χριστιανὸς αὐτὸς εἰσέρχεται δυστυχῶς εἰς μίαν κατάστασιν ἀφροσύνης, εἰς τὴν ὁποίαν ἁρμόζει ἡ εἰκών, ἡ χρησιμοποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος καὶ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Ὑπάρχει φόβος, μήπως τὸ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον ἐγκρύπτεται εἰς τὴν ἐπαναλαμβανομένην ἁμαρτίαν, ἐπιφέρῃ τὸν ὁριστικὸν ὄλεθρον. Ὑπάρχει ἄμεσος κίνδυνος, μήπως καταστῇ βδελυκτὸς καὶ μισητὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

4. Ἔλλειψις ἰδιάζοντος φυλετικοῦ γνωρίσματος. Οὕτω καθίσταται φανερὸν καὶ ἀδιαμφισβήτητον, ὅτι αἱ διάφοροι φυλαὶ συγχέονται ἀδιαχωρίστως πρὸς ἀλλήλας καὶ δὲν ὑπάρχει ἰδιάζον φυλετικὸν γνώρισμα, τὸ ὁποῖον νὰ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ δι' ἑκάστην ἐκ τῶν φυλῶν ὡς γραμμὴ ὁροθετικὴ καὶ ὡς σφραγὶς ἐπισημαίνουσα ταύτην ἀπ' ἐκείνης τὴν φυλήν. Γνωρίσματα, ἅτινα κυριαρχοῦσιν ἐν ταύτῃ τῇ φυλῇ, δύνασθε νὰ εὕρετε σποραδικῶς, ἀλλὰ καὶ ὁμαδικῶς εἰς ἄτομα καὶ εἰς ὁμάδας ἀνηκούσας εἰς ἄλλην φυλήν. Οὐδαμοῦ δὲ

καὶ κατ' οὐδένα λόγον θ' ἀνεύρετε χάσμα τι, τὸ ὁποῖον νὰ καθιστᾷ τὴν μίαν φυλὴν ἀσύγχυτον πρὸς τὴν ἄλλην. Βεβαίως ἐξετάζοντες πρὸς ἄλληλα ἄτομα ἀνήκοντα εἰς διαφόρους φυλὰς ἐπὶ τῇ βάσει εἴτε τοῦ χρωματισμοῦ τοῦ δέρματος, εἴτε τῆς διασκευῆς τοῦ κρανίου καὶ τοῦ προσώπου, εἴτε τῆς φύσεως τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, ἐνδέχεται νὰ εὕρητε μεταξὺ αὐτῶν τὴν διαφορὰν πολὺ μεγάλην καὶ νὰ νομίσητε πρὸς στιγμήν, ὅτι ἀνεκαλύψατε τὸ ἀληθινὸν χάσμα, τὸ ὁποῖον διαχωρίζει ἀπ' ἀλλήλων χαρακτηριστικῶς τὰς φυλάς. Συγκρίνοντες ἐπὶ παραδείγματι ἓν καθαρῶς λευκὸν ἄτομον, ἐκπροσωποῦν πλήρως ἐξ ἐπόψεως χρωματισμοῦ τοῦ δέρματος τὴν Καυκασίαν φυλήν, πρὸς ἕτερον μαῦρον ἄτομον, ἐκπροσωποῦν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν Αἰθιοπικὴν φυλήν, θὰ εὕρητε ἀναμφιβόλως τὴν μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰν ἐξόχως ζωηρὰν καὶ ὀξεῖαν. Ἀλλ' ἐὰν λάβετε χιλιάδας ὅλας ἀτόμων ἢ καὶ ὁλόκληρον ἑκατομμύριον ἐκ τῶν διαφόρων φυλῶν καὶ ταξιθετήσετε αὐτὸ κατὰ τοὺς βαθμοὺς τῆς χρώσεως, θὰ ἴδητε μετ' ὀλίγον, ὅτι θὰ σχηματισθῇ γραμμή τις, ἥτις θὰ σᾶς δεικνύῃ, πῶς ἀπὸ τοῦ λευκοῦ χρώματος τοῦ Εὐρωπαίου μεταβαίνει τις βαθμιαίως καὶ ἀνεπαισθήτως εἰς τὸν καταμέλανα χρωματισμὸν τοῦ Ἀφρικανοῦ. Ἐπὶ τῆς γραμμῆς ταύτης ἀπὸ τοῦ λευκοτάτου Καυκασίου θὰ προχωρῆτε πρὸς τὰ ἐμπρὸς μεταπηδῶντες δυσδιακρίτως εἰς χρωματισμοὺς ὀλιγώτερον λευκοὺς καὶ μόλις διαφέροντας ἀλλήλων, ἕως οὗ φθάσετε εἰς τὸν κατάμαυρον Αἰθίοπα διὰ νὰ ἀκούσητε ἀμέσως τὸ ἐρώτημα: Ποῦ εἶνε λοιπὸν τὸ χάσμα;

Ἡ αὐτὴ βαθμιαία μεταπήδησις θὰ σημειωθῇ καὶ ἐὰν ἡ ταξιθέτησις τοῦ πλήθους τούτου τῶν ἀτόμων ἤθελε γίνει ἐπὶ τῆς βάσει τῆς διαμορφώσεως τοῦ προσώπου ἢ τῆς φύσεως τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς. Ἐνῷ δηλαδὴ ὁ ἐξ ὁλοκλήρου πρόγναθος συγκρινόμενος πρὸς τὸν τελείως ὀρθόγναθον ἢ τὸν εὐρύγναθον παρουσιάζεται σαφῶς καὶ ὀξέως διακρινόμενος, διὰ τῆς κατὰ σειρὰν τοποθετήσεως πλήθους ὅλου ὀρθογνάθων, προγνάθων καὶ εὐρυγνάθων τὸ ὑπάρχον χάσμα καλύπτεται πλήρως καὶ σχηματίζεται γραμμή τις συνεχὴς οὐδὲν παρουσιάζουσα τὸ κενόν. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τοὺς λειότριχας ἢ κυματοειδότριχας ἢ οὐλότριχας κλπ.

Τὸ σπουδαιότερον δὲ πάντων εἶνε, ὡς ἤδη ἐσημειώσαμεν, ὅτι παρακολουθοῦντες τὰς οὕτω σχηματιζομένας σειράς, θὰ εὕρωμεν, ὅτι αὗται ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἄτομα, ἅτινα ἐξεταζόμενα κατὰ τὰ λοιπὰ σωματολογικὰ ἢ ψυχολογικὰ γνωρίσματα τῶν φυλῶν παρουσιάζονται ἀνήκοντα εἰς διαφόρους φυλάς. Οὕτω διὰ νὰ ἐξηγηθῶμεν ἐπὶ τὸ σαφέστερον, εἰς τὴν σειρὰν τὴν ὁποίαν θὰ σχηματίσωμεν τοποθετοῦντες τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρωματισμοῦ τοῦ δέρματος, θὰ εὕρωμεν ὀρθογνάθους μεταξὺ τῶν μαύρων καὶ προγνάθους μεταξὺ τῶν λευκῶν· θὰ εὕρωμεν δολιχοκεφάλους καὶ μικροκεφάλους, οὐλότριχας καὶ λειότριχας καὶ κυματοειδότριχας κλπ., ἀδιακρίτως μεταξὺ τῶν λευκῶν καὶ τῶν μαύρων· θὰ εὕρωμεν ἐν ὀλίγοις φυλετικοὺς χαρακτῆρας ἀπαντῶντας κυρίως μεταξὺ τῶν μαύρων ἢ τῶν κιτρίνων εὑρισκομένους καὶ μεταξὺ τῶν λευκῶν. Καὶ τἀνάπαλιν.

Καὶ ἐν ὀλίγαις λέξεσιν οἱονδήποτε γνώρισμα καὶ οἱανδήποτε διαφορὰν καὶ ἂν θέσωμεν ὡς βάσιν τῆς κατατάξεως τῶν ἀνθρώπων εἰς φυλάς, ἐν ᾧ ἡ διαφορὰ αὕτη παρουσιάζεται ἐξαφανιζομένη μεταξὺ μεγαλειτέρου ἀριθμοῦ ἀτόμων ἐκ διαφόρων φυλῶν εἰλημμένων, ἀφ' ἑτέρου συντροφεύεται αὕτη μετ' ἄλλων σωματολογικῶν γνωρισμάτων, ἅτινα ἐμφανίζουσι τὰς φυλὰς ἀναμεμειγμένας καὶ μὴ διακρινομένας ἀλλήλων. Οὕτω χαρακτηριστικαὶ διαφοραὶ καὶ ἴδια φυλετικὰ γνωρίσματα παρὰ ταῖς φυλαῖς δὲν ὑπάρχουσι.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΘΗΜΕΡΟΝ

Αὐτοὺς τοὺς ὅρους ἔθεσεν ἢ μᾶλλον ἐπανέλαβεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἰσραήλ, προκειμένου νὰ διατηρηθῇ ἡ Διαθήκη, ἡ ὁποία ἀνενεώνετο τὴν στιγμὴν ταύτην καὶ ἐλάμβανε πάλιν κῦρος καὶ ἰσχύν. Τώρα καὶ ἡ πλάκαις ἦσαν ἕτοιμαις καὶ ἔφεραν τῆς δέκα ἐντολαῖς χαραγμέναις μὲ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, εἶχαν δὲ περάσει καὶ πάλιν σαράντα ὁλόκληρα ἡμερονύκτια, δηλαδὴ ὅσα ἡμερονύκτια εἶχαν περάσει καὶ κατὰ τὴν πρώτην φοράν, ποὺ πρωτοανέβηκεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸ ὄρος.

Σαράντα ὁλόκληρα ἡμερονύκτια! Καὶ εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Μωϋσῆς, ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε γηΐνην φροντίδα καὶ ἀπὸ κάθε σωματικὸν περισπασμόν, ἦταν προσηλωμένος εἰς τὸν Θεόν, ὡσὰν εἰς μίαν συνεχῆ καὶ παρατεταμένην προσευχήν. Σαράντα ὁλόκληρα ἡμερονύκτια! Καὶ δὲν κουράζεται ὁ Μωϋσῆς. Καὶ δὲν τοῦ φαίνεται τὸ διάστημα μακρόν. Καὶ δὲν πλήττει. Τοὐναντίον. Περνοῦν ἡ ὧραις σὰν δευτερόλεπτα καὶ ἡ ἡμέραις σὰν λεπτά. Ταλαίπωροι ἡμεῖς! Κουραζόμεθα μὲ μίαν ἢ δύο ὧραις ἐπικοινωνίας πρὸς τὸν Θεόν, ὅταν καλούμεθα εἰς τὸν ναὸν νὰ Τοῦ προσφέρωμεν μαζῆ μὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς τὴν κοινὴν λατρείαν μας. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει, διότι δὲν ἔχομεν τὴν ἀφοσίωσιν ποὺ ἔπρεπεν εἰς τὸν Κύριόν μας. Δὲν ἔχουν ἑλκυσθῆ ἀρκετὰ αἱ καρδίαι μας πρὸς Αὐτόν. Δὲν αἰσθανόμεθα ἀληθινὸν ἔρωτα καὶ φλογερὸν πόθον νὰ εὑρισκώμεθα εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Πνεύματός Του. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ πλῆξις, ὁ κάματος, ἡ δυσκινησία καὶ ὁ μετεωρισμὸς τοῦ νοῦ μας, ὁ νυσταγμὸς καὶ ἡ ἀνορεξιά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταλαμβάνονται ἡ ψυχαῖς μας εἰς τὰς ὧρας τῆς προσευχῆς καὶ τῆς θείας λατρείας.

Μὴ μοῦ εἴπῃς δέ, ἀδελφέ μου, ὅτι εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ὁ Μωϋσῆς αἰσθάνεται κάπως διαφορετικὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς τοῦ φανερώνεται μὲ κάποιον ἐξαιρετικώτερον τρόπον. Γιατί ἀμέσως θὰ λάβῃς τὴν ἀπάντησιν, ὅτι δὲν σοῦ ἐζήτησε κανεὶς νὰ μείνῃς συνεχῶς ἐπὶ σαράντα ἡμερονύκτια προσηλωμένος καὶ ἀφωσιωμένος εἰς προσευχὴν καὶ ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν. Σαράντα λεπτὰ τῆς ὥρας φθάνουν νὰ ἀφοσιωθῇς κατὰ τὴν θείαν λατρείαν. Ἀφωσιώθης ποτὲ πράγματι καὶ ἀληθινὰ μέχρι σημείου, ὥστε ὅλη ἡ καρδιά σου νὰ εἶνε κατὰ τὰ λεπτὰ αὐτὰ παραδομένη ὁλόκληρος εἰς τὸν Θεόν; Ἐὰν τὸ ἔκαμες, θὰ ἐδοκίμασες ἀναμφιβόλως καὶ σὺ τὴν γλυκεῖαν παρηγορίαν καὶ τὸ εὐφρόσυνον συναίσθημα, τὸ ὁποῖον μεταδίδει εἰς τὰς ψυχὰς ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ. Γιατί καὶ σὲ ἡμᾶς παρουσιάζει ὁ Θεὸς τὸν Ἑαυτόν Του. Καὶ σὲ ἡμᾶς ὑπεσχέθη ὁ Υἱός Του,

ὅτι θὰ ἐμφανίσῃ τὸν Ἑαυτόν Του. Δὲν θὰ μᾶς ἐμφανισθῇ βέβαια ἐπάνω εἰς τὸ Σινᾶ. Δὲν θὰ μᾶς παρουσιασθῇ ἀσφαλῶς μὲ τόσην ἐπισημότητα, ὅπως τότε. Θὰ μᾶς παρουσιασθῇ ὅμως μὲ τέτοιον τρόπον, ὥστε τὰ βάθη μας νὰ Τὸν αἰσθανθοῦν καὶ νὰ εὐφρανθοῦν ἀπὸ τὴν παρουσίαν Του.

Σαράντα ὁλόκληρα ἡμερονύκτια! Καὶ εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Μωϋσῆς μένει νηστικός. Ἀσφαλῶς δὲν αἰσθάνεται οὔτε πεῖναν οὔτε κἂν διάθεσιν νὰ φάγῃ. Ἡ ψυχή του εἶνε προσκολλημένη εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀπορροφημένη ἀπὸ τὴν θεωρίαν Του. Ὅλα τὰ ἄλλα σιγοῦν. Καὶ σωματικαὶ λειτουργίαι ἀναστέλλονται. Καὶ ἡ πεῖνα ἐμπρὸς εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτὸν χορτασμὸν ὑποχωρεῖ. Καὶ ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ τὸν εὐφραίνει, τὸν χορταίνει, τὸν ἐνισχύει, τὸν δυναμώνει. Μάθε το, χριστιανέ μου. Μάθε, ὅτι καὶ σύ, ὅταν ἀπορροφηθῇς ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ αἰσθανθῇς βέβαια τὰς σωματικάς σου ἀνάγκας νὰ ἐκμηδενίζωνται, γιατί αὐτὸ δὲν μᾶς τὸ ζητεῖ ὁ Θεός. Εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην τοῦ Μωϋσέως ἔγινε, διότι ἦταν ἀνάγκη νὰ γίνῃ. Σήμερον δὲν παρίσταται καμμία τέτοια ἀνάγκη. Ὅταν λοιπὸν καὶ σὺ ἀπορροφηθῇς ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, θὰ αἰσθανθῇς ὅλα σου τὰ πάθη νὰ κατασιγοῦν, ὅλας τὰς ἡδονὰς τοῦ σώματος, αἱ ὁποῖαι τώρα σὲ θέλγουν καὶ σὲ παγιδεύουν εἰς τὴν ἁμαρτίαν, νὰ ἐξασθενίζουν, νὰ ἀνανεώνωνται δὲ καὶ νὰ δυναμώνουν οἱ εὐγενεῖς πόθοι σου, ποὺ σὲ σπρώχνουν εἰς τὴν ἀρετήν.

Ὦ! ναί, ἀδελφέ μου. Ὅσον πλησιάζομεν εἰς τὸν Θεόν, τόσον ἡ κυριαρχία τῆς σαρκὸς θὰ ἀδυνατίζῃ. Καὶ ὅσον περισσότερον νεκρώνονται αἱ ἡδοναὶ τοῦ σώματος, τόσον περισσότερον παρασκευαζόμεθα διὰ νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὸν Θεὸν καὶ τὰς οὐρανίους τέρψεις.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

β') Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔργου τοῦ Ἰησοῦ. Γέννησις τῆς πίστεως Α' 38—52.

1) Πρῶτος ὅμιλος μαθητῶν στίχ. 38—43.

38. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς.

Στρέψας δὲ ὀπίσω ὁ Ἰησοῦς καὶ ἰδὼν αὐτοὺς νὰ ἀκολουθοῦν τοὺς λέγει.

Στραφείς. *Οἱ δύο μαθηταὶ ἐκ συστολῆς ἀκολουθοῦσι σιωπηλοί. «Ὅρα τὴν σπουδὴν μετὰ αἰδοῦς γινομένην· οὐδὲ γὰρ εὐθέως προσελθόντες ἐπηρώτησαν τὸν Ἰησοῦν» (Χρυσόστ.). Ὁ Κύριος ἀκούσας τὸν βηματισμόν των ἔστρεψε πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ βλέπων τοὺς δύο μαθητάς, οἵτινες τὸν ἠκολούθουν μετὰ τοῦ πόθου νὰ τὸν πλησιάσωσιν, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι δὲν ἐτόλμων νὰ τοῦ ἀπευθύνωσι τὸν λόγον, λέγει πρὸς αὐτούς.*

39. Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ραββί· ὁ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε· ποῦ μένεις;

Τί ζητεῖτε; Ἐκεῖνοι δὲ τοῦ εἶπον· Ραββί· τὸ ὁποῖον ἑξηγούμενον σημαίνει Διδάσκαλε· ποῦ μένεις;

Τί ζητεῖτε; *Οὐχὶ ποῖον ζητεῖτε, ἀλλὰ τί θέλετε, τί ζητεῖτε ἀπὸ ἐμέ. Ἀπευθύνει τὴν ἐρώτησιν ταύτην, «ἀρχὴν καὶ ρίζαν ταῖς διαλέξεσι τιθεὶς τὴν ἐρώτησιν» (Κύριλ.), «ἵνα διὰ τῆς ἐρωτήσεως οἰκειώσηται τούτους καὶ παράσχῃ θαρρεῖν» (Ζιγ.). «Δίδει εἰς αὐτοὺς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ζητήσωσιν ὅ,τι ἤθελον» (Bengel).*

Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ραββί. *«Ἐπικαίρως ἀποδίδουσι τὸν τίτλον τοῦτον εἰς τὸν Ἰησοῦν» (Bengel). «Διδάσκαλον αὐτὸν ὀνομάζουσι τὴν αἰτίαν τε, δι' ἣν ἦλθον, δηλοῦντες ἐντεῦθεν...εἰς μαθητὰς εἰσωθοῦντες ἑαυτούς» (Ζιγ.).*

ραββί. *Διὰ τούτου τοῦ τίτλου προσεφώνουν καὶ τὸν Ἰωάννην οἱ μαθηταί του (Ἰωάν. γ' 26), ὡς ἐμφαίνεται δὲ ἐκ τοῦ ιγ' 13 καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ μετεχειρίζοντο προσφωνοῦντες αὐτὸν εἴτε τὸν τίτλον τοῦτον ραββί, εἴτε τὸν τίτλον Κύριος. Ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν δύο τούτων τίτλων φαίνεται νὰ εἶνε μόνον, ὅτι τὸ ἀντίθετον τοῦ μὲν ραββὶ εἶνε ὁ μαθητής, τοῦ δὲ Κύριος ὁ δοῦλος (Πρβλ. Ἰωάν. ιε' 15). Ἄλλως χρησιμοποιοῦνται ἀδιακρίτως, ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν Συνοπτικῶν ἀπαντωμένου τοῦ Κύριε παρὰ τούτῳ ἐν περιστάσει καθ' ἣν ὁ ἕτερος χρησιμοποιεῖ ἀντὶ τοῦ Κύριε τὸ ἐπιστάτα ἢ τὸ διδάσκαλε ἢ τὸ Ραββί (πρβλ. Μάρκ. θ' 5, Λουκ. θ' 33, Ματθ. ιζ' 4 κατὰ τὸ γεγονὸς τῆς Μεταμορφώσεως· καὶ Ματθ. η' 25, Μάρκ. δ' 38, Λουκᾶ η' 24 ἐν τῷ περιστατικῷ τῆς τρικυμίας). Παρ' Ἰωάννῃ ἀμφότεροι οἱ τίτλοι ἐκφράζουσι τὸν σεβασμὸν τῶν ἀποστόλων πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Περιέργως ὅμως κατὰ μὲν τὸν πρῶτον καιρὸν τῆς μετὰ τοῦ Διδασκάλου ἀναστροφῆς των χρησιμοποιοῦσιν οἱ ἀπόστολοι τὸν τίτλον Ραββί, μετέπειτα ὅμως, ὅτε ὁ σεβασμὸς οὗτος ηὐξήθη, προτιμῶσι τὸν τίτλον Κύριε (κυρίως ἀπὸ τοῦ Ἰωάν. ς' 68), μετὰ τὴν ἀνάστασιν δὲ πάντοτε προσφωνοῦσιν αὐτὸν διὰ τοῦ τίτλου Κύριος.*

ὁ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε. *Ἡ μετάφρασις τοῦ ὅρου, γινομένη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ συγγραφεὺς γράφει πρὸς ἀναγνώστας Ἕλληνας. Περιέργως καὶ ὁ Λουκᾶς, ὅστις πρὸς Ἕλληνας ἀναγνώστας ἀπευθύνει τὸ Εὐαγγέλιόν του, εἶνε ὁ μόνος ἐκ τῶν εὐαγγελιστῶν, ὅστις δὲν μεταχειρίζεται τὸν τίτλον τοῦτον.*

ποῦ μένεις; *Ἀπευθύνουσι τὸ ἐρώτημα τοῦτο «βουλόμενοι κατὰ μόνας ἐντυχεῖν αὐτῷ καὶ μεθ' ἡσυχίας» (Ζιγ.).*

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

ΛΟΓΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Τεῦχος δεύτερον

Συνεχίζοντες τὴν ἔκδοσιν τῶν λόγων τοῦ μεγάλου πατρὸς καὶ φωστῆρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου Βασιλείου τοῦ μεγάλου, ἐξεδώκαμεν ἤδη καὶ τὸ δεύτερον τεῦχος. Τὸ τεῦχος τοῦτο, ἐκ σελίδων 224 ἐπὶ χάρτου πρώτης ποιότητος, περιλαμβάνει εἰς μετάφρασιν Νεοελληνικὴν τοὺς λόγους τοῦ σοφωτάτου πατρὸς εἰς τὴν μάρτυρα Ἰουλίτταν, καὶ εἰς τοὺς τεσσαράκοντα μάρτυρας, τὸν λόγον πρὸς τοὺς νέους καὶ τὰς περιφήμους ἐννέα ὁμιλίας του εἰς τὴν ἑξαήμερον. Περιττὸν θεωροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ περιεχόμενον καὶ τοῦ τεύχους τούτου εἶνε μελέτημα ἐξόχως ἐνδιαφέρον καὶ ὠφέλιμον εἰς πάντας.

Τιμᾶται ἄδετον δρ. 20, πανόδετον δρ. 35. Προστίθενται ταχ/κὰ Ἐσωτερικοῦ δρ. 7 διὰ τὰ ἄδετα, δρ. 10 διὰ τὰ πανόδετα. Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν τὰ ταχ/κὰ εἶνε σχεδὸν τριπλάσια. Παραγγελίαι μετὰ τῆς ἀξίας καὶ τῶν ταχ/κῶν ἀποστέλλονται πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ζωῆς», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

ΗΘΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Η "ΜΑΥΡΗ ΤΕΧΝΗ,,

Εἰς τὰ σύγχρονα εἴδωλα καὶ τὴν σημερινὴν εἰδωλολατρείαν, περὶ τῆς ὁποίας ἔγινε λόγος εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ἀνήκει ἀναμφιβόλως ἡ μαντεία καὶ ἡ μαγεία.

Ἡ παραγγελία: «Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων», μὲ τὴν ὁποίαν ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐπεσφράγισε τὴν πρὸς τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν ἐπιστολήν του, ἀπέβλεπε βεβαίως καὶ εἰς τὴν μαντείαν καὶ μαγείαν. Διότι αὕτη ἀπετέλει οὐσιῶδες μέρος τῆς εἰδωλολατρείας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διὰ τῆς ὁποίας ὁ πονηρὸς καθίστατο «ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου» καὶ «κοσμοκράτωρ τοῦ σκότους». Ἀλλὰ ποῖος θὰ ἐφαντάζετο, ὅτι ὄχι μόνον τότε, ὄχι μόνον εἰς τὸν σκοτεινὸν μεσαιῶνα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα ἡ θεόπνευστος παραγγελία τοῦ εὐαγγελιστοῦ θὰ ἀπήτει ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς τὴν προφύλαξιν καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς εἰδωλολατρείας;

Καὶ ὅμως ἡ «μαύρη τέχνη», ὅπως ὀνομάζουν τὴν μαντείαν καὶ τὴν μαγείαν, ποὺ κυριαρχεῖ μόνον εἰς ἐποχὰς στερουμένας παντὸς πολιτισμοῦ, προβάλλει καὶ πάλιν θρασεῖα. Προβάλλει ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν ἀγρίων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν «πολιτισμένην» Εὐρώπην. Οὐδὲ μόνον μεταξὺ ἀνθρώπων ἀμορφώτων καὶ ἀγροίκων, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν δῆθεν μορφωμένων κοινωνικῶν κύκλων. Τοῦτο τὸ πιστοποιοῦν τὰ αὐτοκίνητα πολυτελείας, ποὺ ἀποβιβάζουν κυρίας τῆς «ἀνωτέρας τάξεως» εἰς τὰς θύρας τῶν ἀγυρτῶν τῆς «μαύρης τέχνης». Τὸ πιστοποιοῦν ἀκόμη ἐμφανέστερον καὶ προκλητικώτερον αἱ στῆλαι γαλλικῶν ἐφημερίδων, ποὺ ἀφιερώνονται τακτικὰ εἰς τὴν μαντείαν καὶ τὴν ἀστρολογίαν. Τὸ πιστοποιοῦν συγγράμματα περὶ ἀστρολογίας καὶ μαγείας, ποὺ δημοσιεύονται εἰς τὸ Παρίσι καὶ εἰς τὸ Λονδῖνον ἀπό τινος χρόνου τόσον πυκνά, καὶ μάλιστα μὲ ἀξιώσεις σοβαρότητος. Δὲν λείπουν δὲ καὶ οἱ ναοί, οἱ ἀφιερωμένοι εἰς τὴν μαγείαν, ὅπως ἐκεῖνος, ποὺ ἀπεκαλύφθη εἰς τὸ Παρίσι καὶ μαζῇ μὲ αὐτὸν ἀπεκαλύφθησαν ἐπιστήμονες καὶ καλλιτέχναι πιστεύοντες εἰς τὴν μαγείαν καὶ μετέχοντες μαγικῶν τελετουργιῶν! Εἰς δὲ τὸ Λονδῖνον εἶχε δημιουργηθῆ μέγα σκάνδαλον, ὅταν μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν ἑνὸς μάγου, πρώην ἐμποροπλοιάρχου, ἦσαν καὶ πολλὰ μέλη τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας, ποὺ ἐξώδευαν τεράστια ποσὰ χάριν τοῦ μάγου· καθὼς καὶ Σκῶτοι ἔμποροι ἱκανώτατοι, ποὺ ἐθυσίασαν τὴν περιουσίαν των διὰ νὰ μυηθοῦν εἰς τὴν μαγείαν!

Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ αἰτία, ποὺ σπρώχνει τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν μαντείαν καὶ τὴν μαγείαν εἰς μίαν ἐποχήν, ποὺ καυχᾶται διὰ τὰς ἐπιστήμας της, διὰ τὰς ἐφευρέσεις της, διὰ τὰς γνώσεις της; Ἡ δίψα τῆς γνώσεως τοῦ μέλλοντος κατευθύνει εἰς τὴν μαντείαν μίαν μερίδα ἀνθρώπων, εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ὁποίων τὸ μέλλον παρουσιάζεται τόσον σκοτεινὸν καὶ ἐπίφοβον. Ἡ πρόσκτησις μυστηριωδῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, ποὺ προσφέρουν τὴν ἐπιτυχίαν εἰς κάθε ὕποπτον ὑπόθεσιν καὶ εἰς κάθε σκότιον ἐγκληματικὴν ἐπιχείρησιν, ὠθοῦν ἄλλους εἰς τὴν μαύρην μαγείαν. Ἡ βαθυτέρα ὅμως καὶ πραγματικὴ αἰτία εἶναι ἡ ἀπιστία, ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ «τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν», ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸν παντοδύναμον.

Δὲν εἶναι τὸ μέλλον σκοτεινόν, ἀλλὰ σκότος καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν δέχονται νὰ φωτισθοῦν ἀπὸ «τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν» τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας. Δὲν εἶναι τὸ μέλλον ἐπίφοβον, ἀλλὰ φόβος καὶ ἀγωνία κυριεύει ἀνθρώπους, ποὺ δὲν ἠθέλησαν νὰ γνωρίσουν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ ἐμπιστευθοῦν τὸν ἑαυτόν των εἰς τὰ χέρια τοῦ παναγάθου Πατρός. Φοβεῖται βεβαίως καὶ ἀγωνιᾷ τὸ παιδάκι, ποὺ ἔχασε τὸν πατέρα του εἰς μέρος ἄγνωστον καὶ ἐχθρικόν. Ἀλλ' ἀπολαύει τελείαν γαλήνην τὸ παιδί, ποὺ ἀντιλαμβάνεται ὅτι εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν στοργικὴν φροντίδα τοῦ πατρός του. Κατὰ παρόμοιον τρόπον φοβεῖται καὶ εὑρίσκεται ἀδύνατος ἐνώπιον τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς ὁ ἄνθρωπος, ποὺ δὲν κατέφυγεν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ δὲν ζητεῖ τὴν πανίσχυρον προστασίαν Του. Ἐνῷ ἀπολαύει εἰρήνην καὶ προσβλέπει τὸ μέλλον μετὰ πάσης αἰσιοδοξίας ὁ πιστὸς Χριστιανός, ποὺ ἐμπιστεύεται εἰς τὴν ἀγαθὴν πρόνοιαν τοῦ οὐρανίου Πατρός. Δὲν εἶναι τὸ μέλλον ἄγνωστον, ἀλλὰ τὸ ἄγνωστον διανοίγεται χαῶδες καὶ τρομακτικὸν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἠθέλησαν νὰ πιστεύσουν πραγματικῶς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του, εἰς τὸ ὁποῖον καθορίζεται σαφῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀπολύτως ἱκανοποιητικὸν τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν λοιπὸν ἡ ἀπιστία δηλητηριάζῃ καὶ τυφλώνῃ τὴν ψυχήν, δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι ὁ σκοτεινὸς πλέον ἄνθρωπος καταφεύγει εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ σκότους νὰ μάθῃ τὸ μέλλον του καὶ νὰ εὕρῃ προστασίαν. Καὶ αἱ πονηραὶ τοῦ σκότους δυνάμεις τοῦ παρέχουν μὲν κάποιαν ἱκανοποίησιν, μέχρις ὅτου ἐλκύσουν τὴν ἐμπιστοσύνην του, τὸν ὁδηγοῦν ὅμως ἔπειτα ἀφεύκτως εἰς τὴν καταστροφήν.

Τί ἂν καὶ ἐπιστήμονες καὶ «διανοούμενοι» καὶ καλλιτέχναι καταφεύγουν εἰς τὴν «μαύρην τέχνην» τῆς μαντείας καὶ τῆς μαγείας; Ἔχουν καὶ αὐτοὶ ἀνάγκην πίστεως—ὅσης καὶ ὁ ἀγράμματος—διὰ νὰ διαφωτίσουν τὸ περιεχόμενον τῆς ψυχῆς των, νὰ κάμουν φωτεινὰς τὰς γνώσεις των καὶ τὰς διανοητικάς των ἱκανότητας. Ἄλλως θὰ θέσουν καὶ αὐτὰς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ σκότους. Θὰ ἐφαρμόζῃ πάντοτε καὶ εἰς αὐτοὺς ὅ,τι ἔλεγεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος περὶ τῶν συγχρόνων του σοφῶν· δηλαδὴ ὅτι «φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν»· ὅτι «παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, διότι γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία».

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ΚΑ', μετὰ τὴν Ὕψωσιν, Γαλ. β' 16—20)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς» σελ. 555.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. μετὰ τὴν Ὕψωσιν, Μάρκ. η' 34—θ' 1)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 132.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Πλοῦτος μέγας καὶ θησαυρὸς ἀνεκτίμητος διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶνε ἡ ἀθάνατος ψυχή του. Τίποτε εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἰσοφαρίσῃ τὴν πολύτιμον ἀξίαν τῆς ψυχῆς. Πλούτη καὶ θησαυροὶ καὶ δόξαι καὶ μεγαλεῖα καὶ ὁ κόσμος ὅλος εἶνε ἕνα μηδὲν ἐμπρὸς εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς. Καὶ «τί ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; λέγει ὁ Κύριος· ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» Πράγματι. Ἀντάλλαγμα δὲν ὑπάρχει. Διότι ὅλα τὰ ἐγκόσμια εἶνε μάταια καὶ παροδικά, ἐνῷ ἡ ψυχὴ εἶνε ἀθάνατος καὶ αἰωνία. Ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἕνα κυρίως πρᾶγμα εἶνε ἀνάγκη νὰ προσέξῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ποῖον; Τὴν σωτηρίαν τῆς ἀθανάτου ψυχῆς του. Ὁ Κύριος εἰς τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, τονίζων τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς, ὑποδεικνύει καὶ τὰ μέτρα ποὺ πρέπει νὰ λάβῃ ὁ χριστιανὸς διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σωτηρίαν αὐτῆς.

Καὶ πρῶτον παραγγέλλει τὴν αὐταπάρνησιν. Τί λέγει; «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν». Ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ γίνῃ ὀπαδός μου, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του, πρέπει νὰ ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του. Τί δὲ σημαίνει νὰ ἀπαρνηθῇ ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτόν του; Διὰ νὰ τὸ ἐννοήσωμεν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει μας ὅτι δὲν εἴμεθα ὅπως μᾶς ἐδημιούργησεν ὁ Θεός. Ἐκεῖνος μᾶς ἔπλασεν ἀθῴους καὶ ἀγαθούς. Καὶ ἡμεῖς ἐγίναμεν κακοὶ καὶ πονηροί. Ἐμβῆκεν ἡ ἁμαρτία ἐντὸς ἡμῶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἡμάρτησαν οἱ πρωτόπλαστοι καὶ αὐτὴ ἀπὸ τότε κυριαρχεῖ. Φαίνεται παράδοξον; Καὶ ὅμως εἶνε ἀληθές. Διότι τί βλέπομεν μέσα εἰς τὴν ψυχήν μας; Ὄχι τὸ καλόν. Ὄχι ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν. Οὔτε ἔργα ἀγαθὰ καὶ θεάρεστα. Ἀλλὰ τί βλέπομεν; Πάθη καὶ κακίας καὶ ἐλαττώματα. Καὶ τί αἰσθανόμεθα; Μίση καὶ ἐχθρότητας καὶ ἀντιπαθείας. Καὶ τί πράττομεν; Ἔργα πονηρὰ καὶ ἁμαρτωλά. Ψεύδη καὶ συκοφαντίαι, ὕβρεις καὶ βλασφημίαι, κλοπαὶ καὶ ἀδικίαι, ἰδιοτέλειαι καὶ ἐγωϊσμοί, πονηρίαι καὶ ἀκαθαρσίαι, αὐτὸ εἶνε συνήθως τὸ περιεχόμενον τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς. Εἰς τὸ κακὸν αἰσθανόμεθα εὐκολίαν μεγάλην. Εἰς δὲ τὰ καλὰ δυσκολίαν τρομερά. Κάμνομεν τὸ κακόν, χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ τὸ ἐννοῶμεν. Διὰ νὰ κάμωμεν ὅμως τὸ καλόν, εἶνε ἀνάγκη καὶ νὰ σκεφθῶμεν πολύ, καὶ νὰ κοπιάσωμεν περισσότερον, καὶ νὰ βιάσωμεν τὸν ἑαυτόν μας. Αὐτὸς λοιπὸν εἶνε ὁ ἑαυτός μος. Πονηρὸς καὶ ἁμαρτωλός, ζυμωμένος μὲ τὴν κακίαν. Ὅταν λοιπὸν ὁ Κύριος λέγῃ ὅτι πρέπει ν' ἀπαρνηθῶμεν τὸν ἑαυτόν μας, αὐτὸν τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ κακομαθημένον ἑαυτόν μας, ζητεῖ νὰ ἀπαρνηθῶμεν, τὴν ἁμαρτίαν ποὺ ὑπάρχει ἐντὸς ἡμῶν καὶ μᾶς αἰχμαλωτίζει, τὰ ἔργα τὰ πονηρά, ποὺ μολύνουν καὶ ἐνοχοποιοῦν καὶ θανατώνουν τὴν ψυχήν.

Αὐτὴ εἶνε ἡ χριστιανικὴ αὐταπάρνησις. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο. Ὁ κόσμος, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν, εἶνε καὶ αὐτὸς πονηρὸς καὶ ἁμαρτωλός, ὅπως εἶνε καὶ ὁ ἑαυτός μας. Προσφέρει καὶ αὐτὸς ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ γίνεται εὐκολώτερα ἡ ἁμαρτία. Κέντρα ὄποπτα, θεάματα ἀκατάλληλα, παραδείγματα κακά, διασκεδάσεις καὶ ἀπολαύσεις ἁμαρτωλαί, φίλοι κακοὶ μᾶς περιτριγυρίζουν διὰ νὰ μᾶς ὑποδουλώσουν. Τί χρειάζεται καὶ ἐδῶ; Ἀπάρνησις. Ἀποφυγὴ ὅλων αὐτῶν. Αὐτοὺς τοὺς δύο ἐχθροὺς τῆς ψυχῆς ὀφείλει νὰ πολεμήσῃ ὁ χριστιανός, δηλαδὴ τὸν ἁμαρτωλὸν ἑαυτόν του καὶ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Καὶ νὰ τοὺς πολεμήσῃ μέχρι θανάτου. Διότι ὁ Κύριος εἰς τὸ «ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν» προσέθεσε· «καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ». Τί σημαίνει νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρόν του; Σημαίνει νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου. Ὅπως ὁ κατάδικος ἐκεῖνος ποὺ ἐσήκωνε τὸν σταυρὸν ἦτο ἀποφασισμένος πλέον νὰ ἀποθάνῃ, τοιουτοτρόπως καὶ ἐδῶ· ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ βαδίζῃ πάντοτε μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἀποθάνῃ, καὶ σταυρικὸν ἀκόμη θάνατον, παρὰ νὰ διαπράξῃ τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ αἰχμαλωτισθῇ ἀπὸ τὸ κακόν. Τότε εἶνε πράγματι χριστιανός. Καὶ τότε ἔχει ἐξησφαλισμένην τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Ἀλλ' εἶνε ἀρκετὸν αὐτό; Ὄχι. Ὑπάρχει καὶ ἄλλο καθῆκον, ἡ ὁμολογία τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ.

2.—Πράγματι. Ὁ Κύριος ἰδιαιτέρως τονίζει εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν καὶ τὸ καθῆκον τοῦτο. Ἰδοὺ τί λέγει· «Ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων». Ὁ κόσμος ὁ ἁμαρτωλὸς δὲν θέλει, δὲν ἀνέχεται νὰ βλέπῃ χριστιανοὺς εὐσεβεῖς, πιστούς, ἀφωσιωμένους εἰς τὸν Θεόν. Θέλει νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ ἐσταυρωμένου Κυρίου. Ἐπιθυμεῖ νὰ τοὺς παρασύρῃ εἰς τὸν βίον τῆς ἀσεβείας καὶ ἁμαρτίας, τὸν ὁποῖον ἀκολουθεῖ αὐτός. Καὶ τί κάμνει; Ἐκτὸς ἄλλων, ἐμπαίζει, περιφρονεῖ, κατακρίνει, καταδιώκει τοὺς ἀνθρώπους ποὺ πιστεύουν καὶ ἀκολουθοῦν τὸν Χριστόν. Πόσα σχόλια πικρὰ δὲν ἀκούονται εἰς βάρος των! Πόσοι γέλωτες καὶ ἐξευτελισμοὶ δὲν ἐκτοξεύονται ἐναντίον των! Πόσοι δὲν καταδιώκονται ἀκριβῶς διότι θέλουν νὰ μείνουν πιστοὶ εἰς τὸ καθῆκόν των. Καὶ τοῦτο γίνεται ἀφορμὴ πολλάκις νὰ φεύγουν πολλοὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ κόπτουν κάθε σχέσιν μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὴν θρησκείαν. Φοβοῦνται τὰς εἰρωνείας καὶ τοὺς ἐμπαιγμοὺς τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἐντρέπονται νὰ παρουσιασθοῦν ὡς χριστιανοί. «Τί; σοῦ λέγουν· νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν; Ἀλλὰ θὰ μὲ χαρακτηρίσουν ὡς ὀπισθοδρομικὸν καὶ καθυστερημένον»! Διὰ νὰ ἔχουν λοιπὸν τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων, ἀφίνουν τὴν φιλίαν τοῦ Θεοῦ. Τί χρειάζεται καὶ ἐδῶ; Νὰ ἀδιαφορήσῃ ὁ χριστιανὸς καὶ νὰ περιφρονήσῃ τελείως τὰ σχόλια καὶ τὰς εἰρωνείας τοῦ κόσμου. Ἕνας λόγος ποὺ ἐπιβάλλει τοῦτο εἶνε τὸ ὅτι αὐτοὶ ποὺ ἐμπαίζουν καὶ περιφρονοῦν εἶνε «γενεὰ μοιχαλὶς καὶ ἁμαρτωλός», ὅπως λέγει ὁ Κύριος· ἄνθρωποι δηλαδὴ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀσεβεῖς. Καὶ τί τὴν θέλεις τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων; Ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ ἐπιζητῇ τὴν ὑπόληψιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν τιμίων καὶ εὐσεβῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι τῶν ἁμαρτωλῶν.

Ἀλλ' ὑπάρχει ἄλλος σπουδαιότερος λόγος, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ μᾶς κάμῃ νὰ τρομάζωμεν. Τὸ ὅτι ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἐντροπὴν θὰ ἀποφύγῃ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὸν θὰ ἐντραπῇ νὰ τὸν ὁμολογήσῃ καὶ ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν ἔνδοξον ἡμέραν τῆς δευτέρας Του παρουσίας. Τί θὰ κάμῃ; Θὰ τὸν ἀποκηρύξῃ. Καὶ τοῦτο εἶνε ἡ μεγαλυτέρα καταισχύνη. Διότι ἡ ἀποκήρυξις καὶ ἄρνησις ἐκείνη δὲν θὰ γίνῃ ἐμπρὸς εἰς μερικοὺς μόνον ἀνθρώπους. Ἐκεῖ θὰ εἶνε τὰ δισεκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων, αἱ μυριάδες τῶν ἀγγέλων, αἱ χιλιάδες τῶν ἀρχαγγέλων, αὐτὸς ὁ ἐπουράνιος Πατήρ. Ἐμπρὸς εἰς ὅλους αὐτοὺς ὁ Κύριος θὰ ἀποκηρύξῃ ὡς λιποτάκτην ἀνάξιον ἐκεῖνον ποὺ Τὸν ἠρνήθη μεταξὺ τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὑπάρχει μεγαλυτέρα καταδίκη ἀπὸ αὐτήν; ὑπάρχει χειροτέρα προσβολὴ καὶ καταισχύνη;

Διὰ τοῦτο, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα πραγματικοὶ χριστιανοί, εἶνε ἀνάγκη νὰ πάρωμεν τὴν ἀπόφασιν. Ὄχι· δὲν θὰ εὕρωμεν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν τιμὰς καὶ δόξας. Διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν πίστιν μας θὰ ἀκούσωμεν ὕβρεις καὶ βλασφημίας καὶ συκοφαντίας. Καὶ διὰ νὰ σώσωμεν τὴν ψυχήν μας, εἶνε ἀνάγκη νὰ πολεμήσωμεν τὴν ἁμαρτίαν ποὺ ὑπάρχει μέσα μας καὶ νὰ ἀπαρνηθῶμεν τὰς ἁμαρτωλὰς τέρψεις καὶ ἀπολαύσεις ποὺ παρουσιάζει ὁ κόσμος. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶνε δι' ἡμᾶς δόξα καὶ σωτηρία αἰώνιος.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΣΤ'.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

2. Ἀλλὰ θὰ μοῦ εἴπῃς· καὶ τί ὠφελεῖς μὲ αὐτὰ ποὺ λέγεις; ὠφελῶ ἐκεῖνον ποὺ μὲ ἀκούει. Ἐγὼ τὸ καθῆκόν μου κάμνω· ὁ γεωργὸς σπείρει· «ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν...ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη....ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας...ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν»(Ματθ. 13, 3). Τρία μέρη ἐχάθησαν καὶ ἕνα ἐσώθη· καὶ ὅμως δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ σπείρῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐσώζετο ἕνα μέρος, δὲν ἔπαυσε νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν. Καὶ τώρα δὲ εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ παραγάγῃ στάχυν ὁ σπόρος τοῦ θείου λόγου, ποὺ σπείρεται εἰς τόσον πλῆθος. Καὶ ἂν δὲν τὰ ἀκούσουν ὅλοι, οἱ μισοὶ θὰ τὰ ἀκούσουν· καὶ ἂν οὔτε οἱ μισοί, τὸ τρίτον· καὶ ἂν οὔτε τὸ τρίτον, τὸ δέκατον· καὶ ἂν οὔτε τὸ δέκατον, καὶ ἕνας ἔστω ἀπὸ τὸ πλῆθος ἂν τὰ ἀκούσῃ, ἂς τὰ ἀκούσῃ αὐτός. Διότι δὲν εἶνε μικρὸν πρᾶγμα τὸ νὰ σωθῇ καὶ ἕνα ἔστω πρόβατον. Διότι καὶ ὁ ποιμὴν ἐκεῖνος ἀφῆκε τὰ ἐνενήντα ἐννέα πρόβατα καὶ ἔτρεξε νὰ εὕρῃ τὸ ἕνα, ποὺ ἐπλανήθη. Δὲν καταφρονῶ τὸν ἄνθρωπον· καὶ ἕνας ἐὰν εἶνε, εἶνε ἄνθρωπος, τὸ ὂν διὰ τὸ ὁποῖον τόσον ἐνδιαφέρον ἔδειξεν ὁ Θεός. Καὶ δοῦλος ἐὰν εἶνε, ἐγὼ δὲν τὸν περιφρονῶ· διότι δὲν ζητῶ ἀξίωμα ἀλλὰ ἀρετήν· οὔτε ἐξετάζω τὴν ἰδιότητα τοῦ κυρίου ἢ τοῦ δούλου, ἀλλὰ τὴν ψυχήν. Καὶ ἕνας ἐὰν εἶνε, εἶνε ἄνθρωπος, διὰ τὸν ὁποῖον ἠπλώθη ὁ οὐρανός, καὶ φωτίζει ὁ ἥλιος καὶ κινεῖται ἡ σελήνη καὶ διεχύθη ὁ ἀὴρ καὶ ἀναβλύζουν αἱ πηγαὶ καὶ ἠπλώθη ἡ θάλασσα καὶ ἐστάλησαν οἱ προφῆται καὶ ἐδόθη ὁ νόμος· καὶ τίς ἡ ἀνάγκη νὰ τὰ ἀναφέρω ὅλα αὐτά; Εἶνε ἄνθρωπος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγινέν ἄνθρωπος. Ὁ Κύριός μου ἐσφάγη καὶ ἔχυσε τὸ αἷμά Του χάριν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐγὼ θὰ τὸν καταφρονήσω; Καὶ πῶς θὰ συγχωρηθῶ; Δὲν ἀκούετε ὅτι ὁ Κύριος συνωμίλει μὲ τὴν Σαμαρείτιδα καὶ τῆς εἶπε τόσα λόγια; Καὶ δὲν τὴν κατεφρόνησεν, ἐπειδὴ ἦτο Σαμαρεῖτις, ἀλλ' ἔδειξε δι' αὐτὴν ἐνδιαφέρον, ἐπειδὴ εἶχε ψυχήν. Οὔτε τὴν περιεφρόνησεν ἐπειδὴ ἦτο πόρνη, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ σωθῇ καὶ ἔδειξε πίστιν, ἀπήλαυσε πολλὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Κυρίου.

Ἐγὼ δὲν θὰ παύσω νὰ ὁμιλῶ, καὶ ἂν δὲν ὑπάρχῃ κανεὶς ποὺ νὰ μὲ ἀκούῃ. Εἶμαι ἰατρός, ἐπιθέτω τὰ φάρμακα. Εἶμαι διδάσκαλος καὶ ἔχω διαταγὴν νὰ συμβουλεύω. Διότι λέγει ὁ Θεός: «Σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ»(Ἰεζεκ. 3, 17). Δὲν διορθώνω κανένα; Καὶ τί μὲ τοῦτο; ἐγὼ θὰ ἔχω τὸν μισθόν μου. Καὶ τοῦτο τὸ εἶπα ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον. Διότι εἶνε ἀδύνατον μέσα εἰς τόσον πλῆθος νὰ μὴ διορθωθῇ κάποιος. Ἀλλ' αὐτὰς τὰς δικαιολογίας καὶ τὰς προφάσεις τὰς προβάλλουν οἱ ῥάθυμοι ἀκροαταί. Ἀκούω, λέγει, κάθε ἡμέραν καὶ δὲν πράττω. Ἄκουε, ἔστω καὶ ἂν δὲν πράττῃς· διότι μετὰ τὴν ἀκοὴν θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἡ πρᾶξις. Καὶ ἂν δὲν πράττῃς τὸ καλόν, ἐντρέπεσαι ὅμως διὰ τὴν ἁμαρτίαν· καὶ ἂν δὲν πράττῃς, ἀλλάζεις τὴν σκέψιν· καὶ ἂν δὲν πράττῃς, καταδικάζεις τὸν ἑαυτόν σου διότι δὲν πράττεις. Αὐτὸ δὲ τὸ νὰ κατηγορῇς τὸν ἑαυτόν σου, ἀπὸ ποῦ προέρχεται; Εἶνε ὁ καρπὸς τῶν ἰδικῶν μου λόγων. Ὅταν εἴπῃς· ἀλλοίμονον, ἤκουσα τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν τὸν ἐκτελῶ· τὸ ἀλλοίμονον αὐτό, ποὺ εἶπες, εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς διορθώσεως. Ἡμάρτησες, ἐθρήνησες κατόπιν διὰ τὴν ἁμαρτίαν; ἐσυγχωρήθης διὰ τὴν ἁμαρτίαν σου. (Διότι λέγει ἡ ἁγία Γραφή) «Λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς»(Ἡσαΐου 43, 26). Καὶ ἂν σκυθρωπάσῃς ἢ γίνῃς κατηφής, ἔχει κάποιαν σωτηρίαν ἡ κατήφεια, ὄχι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ κατήφεια, ἀλλὰ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου. Δι' ἐκεῖνον ποὺ ἔχει ἁμαρτίας δὲν εἶνε μικρὰ παρηγορία τὸ νὰ λυπῆται. Διότι λέγει ὁ Θεός: εἶδον ὅτι ἐλυπήθη καὶ ἔγινε κατηφὴς καὶ ἐθεράπευσα τὰς λύπας του(Ἡσαΐου 57, 17).

ΛΟΓΟΙ ΧΡΥΣΟΙ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΝ ΜΕΣΟΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

III

Ἐμάντευσα τὴν ἀσθένειάν της.

—Μάλιστα, κυρία μου, ἡ περιστερὰ αὐτὴ ἐμαραίνετο μέσα εἰς τὴν στολισμένην φωλεάν της, διότι ἦτο πάρα πολὺ εὐτυχής. Ἡ ψυχή της ἐστερεῖτο τροφῆς καὶ τὸ πνεῦμά της ἐστερεῖτο ἀγώνων. Ἀπέθνησκε δι' ἔλλειψιν ἐμποδίου, ποὺ ἔπρεπε νὰ κατανικήσῃ, δι' ἔλλειψιν ἐργασίας. Ἔφθινε βραδέως, διότι δὲν ᾐσθάνετο τὸν ἑαυτόν της χρήσιμον διὰ τίποτε καὶ διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς κάτι. Ὅλαι αἱ ἐκλεκταὶ ψυχαὶ εἶνε ἀφιερωμέναι εἰς τὸ καθῆκον. Ἐνῷ αἱ κοσμικαὶ ψυχαὶ ῥίπτονται εἰς τὸν ἐγωϊσμόν, εἰς τὴν αἰσθησιακὴν ζωήν..... Σβύνουν, ἐπειδὴ δὲν ὑποφέρουν.

—Δεσποινίς, τῆς λέγω, ἠμπορεῖτε νὰ ἑτοιμάσετε μίαν τουαλέττα ποὺ νὰ σᾶς ἐπιτρέπῃ νὰ πᾶτε ὁπουδήποτε καὶ νὰ εἶνε ἑτοίμη ἐντὸς πέντε λεπτῶν;

—Ἀλλὰ διατί, κύριε;

—Αἴ, διὰ νὰ περιπατήσω μαζύ σας.

—Μαζύ μου; ἀλλὰ ποῦ λοιπόν;

—Ἄ, αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικόν μου.

Ἡ περιέργεια ἤρχισε νὰ τῆς δίδῃ ζωήν. Διὰ νὰ τὸ ἀποφασίσῃ δέ, τῆς εἶπα πολὺ σιγαλά: Κινδυνεύει ἡ ζωὴ τοῦ πατρός σας. Καὶ ἐξῆλθον σύρων τὸν πατέρα, ὁ ὁποῖος μὲ παρετήρει σταθερῶς.

—Ἐξηγήσατέ μου, λέγει.

—Ὄχι, τοῦ ἀπήντησα· ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν σώσω πρέπει κάθε πρωῒ νὰ περιπατῶ δύο ὥρας μαζύ της.

—Ἀλλὰ δὲν θὰ θελήσῃ· ἠρνήθη τοὺς περιπάτους.

—Ἀναγκάσατέ την, ἀπήντησα.

Καὶ ἡ Ἰωάννα ἐνεφανίσθη εὐχαριστημένη.

Ἐπήραμεν ἕνα ἁμάξι καὶ τὴν ἐπῆγα εἰς τοὺς πτωχούς μου.

IV

Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχε κάτι ποὺ θὰ τῆς ἐκίνει τὸ ἐνδιαφέρον, θὰ τὴν συνεκίνει, θὰ τὴν ἔκαμνε νὰ ζήσῃ. Ὤ! εἶχα μαντεύσει πράγματι τὴν εὐγενῆ καὶ γενναίαν καρδίαν τῆς κόρης αὐτῆς.

Εἰς τὸ πρῶτον σπίτι ποὺ ἐμπήκαμεν εὑρέθηκα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν ὑποβαστάζω μέχρι τοῦ πέμπτου πατώματος. Εἰς τὸ δεύτερον ὅμως σπίτι ἀνέβη μόνη της καὶ εἰς τὸ τρίτον προηγήθη.

Ἐδοκίμαζεν ἀπαλαύσεις, τὰς ὁποίας δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ὅταν δὲ τὰ μικρὰ παιδιὰ ἐφιλοῦσαν τὰ χέρια της, ἢ ὅταν αἱ πτωχαὶ μητέρες τῆς ἔλεγαν εὐχαριστῶ, αὐτὴ ἔκλαιεν ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν της. Ἔβλεπα λοιπὸν τὴν ψυχὴν αὐτὴν νὰ παρατείνῃ τὴν ζωήν της.

V

Ὁ χρόνος παρῆρχετο. Ἂς ἐπιστρέψωμεν, τῆς εἶπα.

—Ἀμέσως, μοῦ ἀπήντησεν. Ἀλλ' αὔριον θὰ συναντηθῶμεν πάλιν, κ. ἰατρέ, δὲν εἶνε ἔτσι;

—Μάλιστα, δεσποινίς, αὔριον.

Ἐπέρασε τὸ βράδυ της ἀναζητοῦσα νὰ εὕρῃ τί ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὰ ἐνδύματά της. Κατὰ τὸ δεῖπνον δὲ ὁ πατέρας της ἔκλαιεν ἀπὸ χαράν, διότι ἔβλεπε τὴν μεταβολήν. Ποτὲ δὲν τὴν εἶχεν ἴδει τόσον ζωηρὰν καὶ τόσον εὐχαριστημένην.

Ἡ καλὴ καὶ εὐσεβὴς αὐτὴ κόρη ἠσθάνετο ὅτι ἦτο χρήσιμος. Ἔπασχε, διότι δὲν ἔμαθε νὰ κάμνῃ τὸ καλόν. Ἐσώθη καὶ ἀνεζωογονήθη διὰ μέσου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐργασίας.

VI

Ὁ ἰατρὸς ἐσταμάτησεν. Ἡ νεαρὰ ἀσθενὴς τοῦ ἔδωκε τὸ χέρι γελῶσα καὶ τοῦ εἶπε: Σᾶς ἐνόησα· ἐλᾶτε νὰ μὲ ζητήσετε αὔριον!

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

—Μοῦ συνεστήθη νὰ σὲ ἀποφεύγω, ἀπήντησεν ἐκείνη μὲ ἀθωότητα.

—Ἀπὸ τὸν γέροντα Φιβιον μήπως;

—Ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀπὸ ἄλλους, καὶ τὰ ὡραῖα μάτια της τὸν ἐκύτταξαν μὲ θλίψιν.

—Ἄ! Ἔχω κακὴν φήμην;

—Ναί, ἀπήντησεν αὐτὴ εἰρηνικῶς· καὶ ὁ Μᾶρκος ὑπεκλίθη μὲ σατυρικὴν ταπείνωσιν.

—Ἴσως τὴν ἀξίζω καὶ ἴσως ὄχι. Ἴσως νὰ ὑπῆρξα ἄνθρωπος διεφθαρμένος καὶ ὀυτιδανός. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ποτὲ νὰ εἶχα λόγον ἢ κλίσιν νὰ ἀρνηθῶ εἰς τὸν ἑαυτόν μου κάτι ἀπὸ ὅ,τι ἐπεθύμησα. Εἶνε ἀρκετὸς καιρὸς ἀφ' ὅτου τίποτε δὲν μὲ ἑλκύει. Σήμερα νομίζω ὅτι μοῦ παρουσιάσθη ὅ,τι ἐπόθουν. Ὁ χαμηλὸς τόνος τῆς φωνῆς του ἔγινε βαθύτερος καὶ σοβαρός. Ὑπάρχει, εὑρίσκω, εἰς ὅλην αὐτὴν διεφθαρμένην Ρώμην κάτι, τὸ ὁποῖον πραγματικῶς χρειάζομαι καὶ τὸ ὁποῖον ἐννοῶ νὰ ἀποκτήσω. Μπορεῖς νὰ μαντεύσῃς ποῖο εἶνε αὐτό;

—Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ προσπαθήσω. Παρακαλῶ, ἄφησέ με νὰ περάσω.

—Παρακαλῶ, ἄφησέ με νὰ σὲ συνοδεύσω. Δὲν ἠμπορῶ νὰ βλέπω ἕνα τόσον σπάνιον κόσμημα νὰ περιπατῇ ἀπροστάτευτον, εἶπεν ὁ Μᾶρκος, ἐξακολουθῶν νὰ τῆς φράσῃ εὐγενῶς τὸν δρόμον.

Καθὼς ὡμίλει, ὁ Τιγγελιανὸς καὶ ὁ Σερβίλιος ἐφάνησαν εἰς τὸν δρόμον καὶ ἐπλησίασαν βιαστικὰ τὸν ἔπαρχον ἀπαρατήρητοι ἀπὸ αὐτόν.

—Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπάγω μόνη μου, εἶπεν ἡ Μερκία, φανεροῦσα τὴν ἀνάγκην νὰ φύγῃ γρήγορα.

Καθὼς ὁ Τιγγελιανὸς ἐπλησίασε τὸν ἔπαρχον, ὁ Σερβίλιος ἔκαμεν ἕνα γῦρον περὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Νέρωνος, ἐστάθη ὀπίσω ἀπὸ τὸν Μᾶρκον καὶ δεικνύων τὴν Μερκίαν ἀνέκραξεν:

—Αὐτὴ εἶνε ἡ κόρη, ἐξοχώτατε!

—Ποία εἶνε αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ἔπαρχε; ἠρώτησεν ὁ Τιγγελιανὸς μὲ μελετημένην αὐθάδειαν.

Ὁ Μᾶρκος τὸν ἀντεμετώπισε μὲ βλέμμα, τὸ ὁποῖον τὸν ἐπλήρωσε διὰ τὸν αὐθάδη τρόπον του καὶ μὲ πραεῖαν ἀξιοπρέπειαν ἀπήντησε:

—Τὸ ὄνομα τῆς κυρίας εἶνε Μερκία.

Ὁ Τιγγελιανὸς ἐκύτταξε τὴν Μερκίαν περιφρονητικῶς καὶ εἶπεν:

—Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὴν κατηγορεῖ ὅτι εἶνε χριστιανή. Ἐὰν ἔτσι ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, εἶνε καθῆκόν σας νὰ τὴν συλλάβετε.

Τὸ χέρι τοῦ Μάρκου διηυθύνθη βιαστικὰ πρὸς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του· ἡ κίνησις αὐτὴ ἐτρομοκράτησε τὸν κατάσκοπον καὶ ἠνάγκασε καὶ αὐτὸν τὸν ὑπερόπτην Τιγγελιανὸν νὰ ὀπισθοχωρήσῃ. Ἀλλ' ὁ Μᾶρκος προσέβλεψεν εἰς τὴν Μερκίαν καὶ μὲ κάποιαν προσπάθειαν ἐκυριάρχησε τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ εἶπε μὲ ἠρεμίαν:

—Ἔσο βέβαιος ὅτι γνωρίζω τὸ καθῆκόν μου, Τιγγελιανέ, ὄχι μόνον πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἑαυτόν μου.

Ἔπειτα, στραφεὶς πρὸς τὸν λοχαγόν του, εἶπε:

—Βιτούριε, συνόδευσε τὴν κυρία στὸ σπίτι της. Ἡ ἀτάραχος διαβεβαίωσίς του ἐξώργισε τὸν Τιγγελιανόν, ὁ ὁποῖος ἀνεφώνησε μὲ θυμόν:

—Πρόσεξε, Μᾶρκε! Ἐὰν παραμελήσῃς τὰς διαταγὰς τοῦ Καίσαρος.....

—Ἀρκετά, κύριε, εἶπεν αὐστηρῶς ὁ Μᾶρκος· καὶ στρεφόμενος πάλιν πρὸς τὸν λοχαγόν του εἶπε μὲ δυνατὴν φωνήν· Βιτούριε, σὲ θεωρῶ ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς κυρίας αὐτῆς. Πήγαινε!

Καὶ μὲ ὑπόκλισιν, ἡ ὁποία ἐνέκλειε σέβας καὶ θαυμασμόν, εἶπεν εἰς τὴν Μερκίαν!

—Χαῖρε, κυρία.

Ἡ Μερκία ἀπεμακρύνθη σχεδὸν διὸ τῆς βίας κρατοῦσα σφικτὰ τὸν Στέφανον ἀπὸ τὸ χέρι, ἐνῷ ὁ Βιτούριος τοὺς ἠκολούθει καὶ τοὺς ἐφρούρει πιστῶς.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἡ μόνη σωτηρία.

Τὸ ἀκόλουθον ἀρθρίδιον τῶν «Ἐκκλ. Καιρῶν» (Church Times) *τοῦ Λονδίνου δίδει μίαν ἰδέαν τῆς γενικῆς τοῦ κόσμου καταστάσεως καὶ τοῦ μοναδικοῦ μέσου τῆς σωτηρίας.*

«Ὁ κόσμος εὑρίσκεται πράγματι εἰς ἕνα τέλμα. Σήμερον εἶναι μαῦρος. Αὔριον ἐνδέχεται νὰ εἶναι μελανώτερος. Ὅπως εἶπεν ὁ Πάπας εἰς μίαν ὁμάδα προσκυνητῶν ἐκ Μάλτας, «μόνον τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα». Τὸ παντοδύναμον αὐτὸ χέρι προσφέρεται πάντοτε. Ἀλλ' ὁ τραγικὸς ἄνθρωπος ἀρνεῖται τὴν προσφερομένην θείαν βοήθειαν καὶ οὕτω μηχανᾶται καὶ κατεργάζεται τὴν ἰδίαν του καταστροφήν. Εἰς ἕνα ἄρθρον του ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Μπριστὸλ λέγει εὐθέως καὶ ἀπεριφράστως: «Μία μόνη ὑπάρχει δύναμις, ἱκανὴ νὰ ὑπερισχύσῃ πάσης ἄλλης, ἡ δύναμις μιᾶς ζωτικῆς δραστικῆς θρησκείας. Πιστεύω ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας, ὅτι ἡ μεγαλυτέρα πρόοδος πρὸς παγκόσμιον εἰρήνην θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν ἀναζωογόνησιν τῆς ἀληθινῆς θρησκείας. Πιστεύω ἐπίσης, ὅτι ἐνώπιον τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν προβάλλεται σήμερον ἔργον ἀνώτερον ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προόδου ταύτης. Πιστεύων τοῦτο παρακαλῶ ὅλους, εἰδικῶς τὸν Κλῆρον, νὰ ἐξετάσουν σοβαρώτατα, ἐὰν ἐφαρμόζον καὶ κηρύττουν τὴν θρησκείαν τόσον ἐπαρκῶς, τόσον ἰσχυρῶς, ἐν τοιαύτῃ σχέσει μὲ τὴν σημερινὴν κατάστασιν, ὥστε νὰ σωθῇ καὶ ἀνοικοδομηθῇ ὁ κόσμος». Ἐδῶ ἔγκειται ἡ κλῆσις εἰς μίαν χριστιανικὴν ἐπανάστασιν».

Κατάπαυσις τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ ἀγῶνος ἐν Γερμανίᾳ.

Ὁ «Χρόνος» τῶν Παρισίων εἰς ἄρθρον του ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας φαίνεται τερματιζόμενος» γράφει, ὅτι «αἱ ἐθνικοσοσιαλιστικαὶ ἀρχαὶ τῆς Γερμανίας μετέβαλαν ριζικῶς τὴν στάσιν των ἔναντι τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας» καὶ ὅτι «ἔπειτα ἀπὸ μίαν περίοδον ἀγώνων καὶ διωγμῶν, γενομένων διὰ βιαίας πολεμικῆς μεταξὺ τοῦ Ἄλφρ. Ρόζεμπεργκ καὶ πλείστων Γερμανῶν ἐπισκόπων, φαίνεται ὅτι τὸ Κράτος θέλει νὰ εἰρηνεύσῃ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ συμφιλιωθῇ μὲ 25 ἑκατομμύρια Γερμανῶν καθολικῶν».

Ἡ μεταβολὴ αὕτη κατὰ τὸν «Χρόνον» ὀφείλεται εἰς «λόγους ἐσωτερικῆς πολιτικῆς». Διότι ὁ Χίτλερ ὑπεχώρησεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἐπιρροὴν «ὡρισμένων συμβούλων του, οἱ ὁποῖοι εἵλκυσαν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι οἱ θρησκευτικοὶ ἀγῶνες ἐξησθένουν τὸ ἐσωτερικὸν μέτωπον καὶ ἔβλαπτον τὴν ἠθικὴν τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ». Ἀπόδειξιν δὲ τῆς τοιαύτης ὑποχωρήσεως προσάγουν, ὅτι ὁ Χίτλερ ἐδέχθη εὐμενῶς αἴτησιν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἀπηύθυνε κατὰ τὸ τέλος Αὐγούστου τὸ ἐν Φούλδᾳ συνέδριον τῶν καθολικῶν ἐπισκόπων· καθὼς ἐπίσης καὶ ὅτι ἡ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ μὴ παρακολουθῇ πλέον τὰς κατηγορίας κατὰ τῶν Φραγκισκανῶν, νὰ χορηγήσῃ δὲ ἀμνηστείαν διὰ ποινὰς ἐπιβληθείσας εἰς μοναχικὰ τάγματα. Προσθέτει ἀκόμη ὁ «Χρόνος», ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ ὀφείλεται καὶ εἰς λόγους ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, εἰς εἰσήγησιν τοῦ Μουσολίνι ἀφ' ἑνὸς καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἀφ' ἑτέρου. Καὶ καταλήγει: «Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ Ἐθνικοσοσιαλισμὸς θὰ ἀγωνισθοῦν παραλλήλως κατὰ τοῦ μπολσεβικικοῦ κομμουνισμοῦ, τοῦ ἐχθροῦ τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας».

«Πηγὴ ἠθικῆς καθάρσεως».

Οἱ σύγχρονοι ἐπιστήμονες δὲν διαπιστώνουν μόνον ὅτι ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη δὲν εἶναι ἀντίθετος τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἀλλ' οὐχὶ σπανίως ὁμιλοῦν καὶ περὶ ὡρισμένων αὐτῆς μυστηρίων καὶ θεσμῶν.

Οὕτως ὁ Γερμανὸς Α. Μέσερ, καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Γκίσσεν, εἰς ἔργον του ὑπὸ τὸν τίτλον «Πίστις καὶ γνῶσις», ἀφιερώνει σελίδας καὶ διὰ τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως. Ὁμιλῶν ἐξ ἀτομικῆς του πείρας γράφει: «Ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας προετρεπόμεθα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῶν θρησκευτικῶν νὰ προσερχώμεθα πρὸς ἐξομολόγησιν ἀνὰ ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα, ποικίλλοντα μεταξὺ ἓξ καὶ ὀκτὼ ἑβδομάδων. Θὰ πιστεύσετε βεβαίως, ὅτι ἡ ἐξομολόγησις ἦτο δι' ἐμὲ πρᾶγμα βαρὺ καὶ πικρόν· διότι ἠσθανόμην τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξομολογοῦμαι εἰς τὸν πνευματικὸν ὅλα ὅσα ἐθεώρουν ὡς βαρέα ἁμαρτήματα. Ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογῶ πράγματα, διὰ τὰ ὁποῖα μὲ κατελάμβανε πολλάκις μεγάλη ἐντροπή. Οὐχὶ σπανίως ἐπρόκειτο περὶ σκέψεων, τὰς ὁποίας καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος εὕρισκον ἀνοήτους, παιδαριώδεις καὶ γελοίας· ἀλλ' ἐγνώριζον καλῶς ὅτι ἐνησχολήθην εἰς αὐτὰς μὲ ἁμαρτωλὴν εὐχαρίστησιν καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἐπετρέπετο νὰ τὰς ἀποσιωπήσω».

Σημειῶν δὲ ὅτι «διὰ τῆς ἐξομολογήσεως πραγματοποιεῖται ἰδανικὴ σχέσις ἐμπιστοσύνης, κεκτημένη ὑψίστην παιδαγωγικὴν σημασίαν», λέγει: «Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ πηγὴ τῆς ἐξάρσεως καὶ παραμυθίας, τῆς ἠθικῆς καθάρσεως καὶ ἐνισχύσεως, δύναται ν' ἀναβλύσῃ πολὺ ἄφθονος, ὅταν ὁ ἐξομολογούμενος ἐκθέτῃ καὶ αὐτὰ τὰ μᾶλλον κρύφια σφάλματά του εἰς ἄνθρωπον ὥριμον καὶ πεπειραμένον ἰατρὸν τῶν ψυχῶν, ὅταν πράττῃ τοῦτο πλήρης μετανοίας καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ γίνῃ καλύτερος, ἑπομένως ἐν ψυχικῇ διαθέσει ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκῇ εἰς παιδαγωγικὴν ἐπίδρασιν». Καὶ προσθέτει:

«Δι' ἐμὲ ἡ ἐξομολόγησις ἀπεδείχθη λίαν ἀποτελεσματικὸν μέσον ἀγωγῆς πρὸς ἠθικὴν αὐτοκρισίαν καὶ αὐτοέλεγχον. Μία ἀπὸ τὰς σπουδαιοτέρας προϋποθέσεις τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου εἶναι βεβαίως καὶ τὸ νὰ μὴ ζῇ τυφλῶς, πράττων κατὰ τὰς ἐπιθυμίας καὶ διαθέσεις τῆς στιγμῆς, χωρίς ποτε νὰ σκεφθῇ σοβαρώτερον περὶ αὐτῶν. Ἡ τακτικὴ ἐξομολόγησις δημιουργεῖ ἔθος, ὥστε, τοὐλάχιστον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, νὰ ἐνεργῶμεν ἀκριβῆ ἔρευναν τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἀκόμη δὲ συντελεῖ, ὥστε νὰ σκεπτώμεθα εἰς ὅλας μας τὰς πράξεις πάντοτε τὴν ἠθικὴν ἀξίαν ἢ ἀπαξίαν αὐτῶν».

Εὐεργετικὴ ἀπαγόρευσις.

Μεγάλην εὐεργεσίαν εἰς πολλὰς οἰκογενείας προσφέρει τὸ Ὑφυπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας μὲ τὴν ἀπόφασίν του, ὅπως ἐφαρμόσῃ μὲ αὐστηρότητα παλαιὸν νόμον ἐν ἀργίᾳ εὑρισκόμενον: Τὸν περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσόδου δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν εἰς τὰς ὀλεθρίας ἐκείνας χαρτοπαικτικὰς παγίδας, ποὺ λέγονται καζίνα. Ἡ ἀπαγόρευσις σώζει αὐτοὺς πρωτίστως τοὺς ὑπαλλήλους ἀπὸ τὴν ἐλκυστικὴν ἐκείνην ἀπάτην τοῦ εὐκόλου κέρδους, ἡ ὁποία ὑποκρύπτει ἀσφαλῆ οἰκονομικὴν καταστροφήν· σώζει τὰς οἰκογενείας τῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ θλιβερὰ δράματα, ποὺ καταλήγουν πολλάκις εἰς τὴν διάλυσίν των· σώζει τὴν θέσιν καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ὑπαλλήλων.

Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ εὐεργεσία θὰ περιλάβῃ μεγαλύτερον ἀριθμὸν θυμάτων τῆς χαρτοπαιξίας, ἐπεκτεινομένη καὶ εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς μικροεισοδηματίας, τοὺς εὐκόλως δελεαζομένους νέους, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ταξείδιον διὰ πολυτελοῦς αὐτοκινήτου εἰς τὸ καζίνον γειτονικῆς λουτροπόλεως, ἡ ἀναστροφὴ ἐν αὐτῷ μετὰ προσώπων τῆς «ἀνωτέρας τάξεως», ἡ προσδοκία τοῦ ἀκόπου κέρδους, εἶναι ὅ,τι διὰ τὴν πεταλοῦδαν τὸ φῶς ἀνημμένης λαμπάδος.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.
Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος.
Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Ἐλευθερουπόλει· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Δράμᾳ· Ἀντ. Λαζαρίδης ἐν Ἐδέσσῃ· Κ. Χρόνης ἐν Λασηθίῳ· Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Ἀργοστολίῳ· Χρ. Παπαγιάννης ἐν Ὕδρᾳ· Γεώργιος Γεωργαντόπουλος ἐν Καρδίτσῃ καὶ Δημ. Ρέβελας ἐν Ἰθάκῃ.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι